Ministerie van Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

European Commission
The Director General Home Affairs
B-1049 Brussel
België

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/justitie

Contactpersoon
B.A. Stap
Senior beleidsadviseur

T 070 370 79 11
F 070 370 79 00
b.a.stap@minjus.nl

Ons kenmerk
5666946/10

Uw kenmerk
HOME/A3/JV/cn D (2010) 11574

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 2 september 2010
Onderwerp Evaluatie Richtlijn dataretentie

In uw brief van 27 juli 2010 heeft u aangegeven dat Commissaris Malmström het noodzakelijk acht dat de lidstaten aanvullende informatie aandragen om de evaluatie van de Richtlijn dataretentie te kunnen voltooien. U hebt daarbij aangegeven dat het statistische materiaal, dat de lidstaten tot nu toe hebben aangeleverd, laat zien dat de bewaarde gegevens door de hele Europese Unie miljoenen keren per jaar worden bevraagd, doch dat niet duidelijk is of de gegevens tot opsporingsresultaten en veroordelingen hebben geleid.

De vraagstelling in uw brief voornoemd is gedetailleerd van aard. Van de in artikel vijf van de Richtlijn genoemde gegevens wil de Commissie weten of deze gegevens een bepalende rol hebben gespeeld bij veroordelingen, vrijspraken, niet verdere vervolging of bij het voorkomen van misdrijven. In Nederland worden deze gegevens niet voor dit doel geregistreerd, zodat niet per gegevenssoort en per fase in het strafproces kan worden aangegeven welke (bepalende) rol de gegevens hebben gespeeld. Met dit gegeven en gelet op de beperkte tijd die beschikbaar was om de gevraagde informatie te verzamelen, heb ik het College van Procureurs- Generaal gevraagd om de databanken te doorzoeken op jurisprudentie die is verschenen in de periode van 1 januari 2010 tot en met 31 juli 2010. Daarbij zijn de databases doorzocht met de query "verkeersgegevens". Over de genoemde periode zijn 24 uitspraken gevonden van rechtbanken, hoven en Hoge Raad waarin historische verkeersgegevens een bepalende rol hebben gespeeld. De vindplaatsen van deze zaken staan vermeld in bijlage 1. Van deze uitspraken zijn 5 uitspraken ter illustratie nader uitgewekt en één uitspraak van de Hoge Raad is in bijlage 2 integraal toegevoegd. Daarnaast is uw verzoek voorgelegd aan de Raad van Korpschefs met het verzoek vanuit de politie relevante informatie aan te leveren. Gelet op de beperkte tijd en het feit dat het verzoek in de vakantieperiode is uitgezet zijn de resultaten te beschouwen als een bescheiden greep van voorbeelden uit de praktijk van de opsporingsdiensten. De resultaten daarvan zijn vervat in bijlage 3. Hierin zijn ook resultaten van bijzondere opsporingsdiensten verwerkt, zoals de Fiscale Inlichtingen en Opsporings Dienst (FIOD).

In algemene zin merk ik graag het volgende op. De deskundigen van zowel het Openbaar Ministerie als van de politie en bijzondere opsporingsdiensten zijn van mening dat het gebruik van historische verkeersgegevens van telecommunicatie van grote betekenis is in de Nederlandse strafrechtspraktijk. De rol van historische verkeersgegevens in strafzaken is verschillend van aard. In de

opsporingsfase wordt de besluitvorming tot het zetten een tap altijd vooraf gegaan door bevraging van historische verkeersgegevens. Dit is noodzakelijk om gericht een tap te kunnen zetten en daarmee de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer te kunnen beperken. Historische verkeersgegevens zijn van essentiële betekenis bij het in kaart brengen van criminele groeperingen en als bewijs voor het deelnemen aan een criminele organisatie. Daarnaast geven historische verkeersgegevens richting aan het opsporingsonderzoek doordat deze gelinkt kunnen worden aan (nieuwe) verdachten, locaties en groepen rond de verdachte. Niet zelden worden verkeersgegevens gebruikt als managementinstrument, zoals bijvoorbeeld bij het bepalen van de omvang van de inzet op een zaak. Immers een grote criminele organisatie vergt meer recherchecapaciteit dan een enkele verdachte. Voorts kunnen historische verkeersgegevens personen uitsluiten als verdachte in een zaak. Omdat de bevraging van historische verkeersgegevens leidt tot een sneller inzicht in de zaak beinvloedt dit ook de duur van het onderzoek in positieve zin.

In Nederland is de bewaarplicht in september 2009 in werking getreden en wordt sinds 1 januari 2010 het aantal bevragingen geregistreerd. Op basis van de huidige ervaringen zullen in 2010 ongeveer 85000 bevragingen plaatsvinden. Door de opsporingdiensten wordt in 65 % van de opsporingsonderzoeken (zeer uiteenlopend van financiële onderzoeken tot onderzoeken naar zware georganiseerde criminaliteit) gebruik gemaakt van historische verkeersgegevens. In concreto leveren deze bevragingen onder meer de volgende resultaten op in opsporingsonderzoeken:

- Zicht op en inzicht in de criminele contacten van de gebruiker van telefonie, zowel inkomend als uitgaand en internet(telefonie),
- Inzicht in de frequentie van de contacten,
- Inzicht in activiteitenpatroon van de verdachte (wanneer is hij actief?),
- Locatiegegevens van verdachten op bepaalde tijdstippen (bijvoorbeeld: was de verdachte ten tijde van het misdrijf op de plaats delict?).

Met het vorenstaande en de informatie in de bijlagen bij deze brief hoop ik een waardevolle bijdrage te hebben geleverd voor de evaluatie van de richtlijn dataretentie.

De Minister van Justitie,
namens deze,

A. IJzerman

Directeur Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding